

BETWEEN THE

DROPS

Design Competition
for Well Baby Clinics

תחרות עיצוב ל"טיפות
חלב" תחנות לבריאות
המשפחה

התחרות
القطرات

בין

مسابقة تصميم مراكز
رعاية الأم والطفل
"طبيبات حَلاَق"

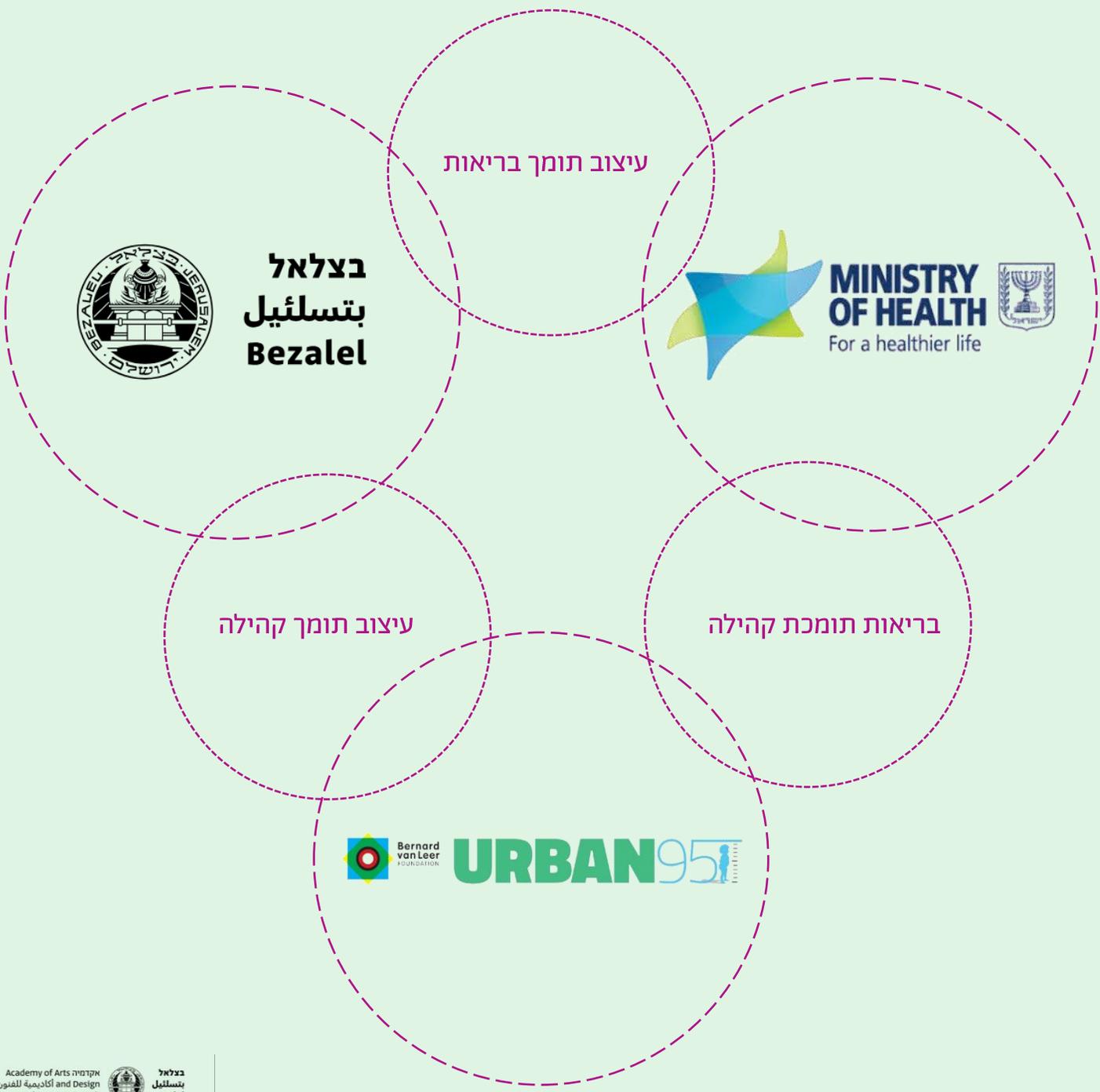
פרויקט ארצי שמתבסס על העקרונות של Urban95 לחשיבה מחודשת על תכנון ועיצוב תחנות לבריאות המשפחה - "טיפת חלב" וסביבותיהן ברחבי הארץ, של המחלקה לארכיטקטורה, בצלאל, בשיתוף עם משרד הבריאות וקרן ברנרד ון ליר.

מטרת הפרויקט הינה גיבוש הנחיות כלל ארציות לעיצוב ותכנון שטחי פנים וחוץ של מרכזי טיפת חלב, תוך התאמה לצורכי קהילות ספציפיות בפריפריה, קבוצות מיעוט, קהילות דתיות וכדומה. האתגר העיצובי כולל התייחסות למרחבים פתוחים לציבור ולפונקציות תרבותיות במרכזי טיפות החלב ובשטחיהן, כך שישמשו מרחבים אורבניים איכותיים ומקדמים עבור ילדים בגיל הרך ומשפחותיהם.

השאלה העומדת בבסיס התחרות היא - כיצד ניתן לעצב מחדש את תחנות "טיפת חלב" באמצעות כלים עיצוביים ותכנוניים, הנעים מקנה מידה אורבני לקנה מידה של הפרט, כך שהן ישמשו סביבה פעילה לפעוטות ולמלוויהם, יעודדו בריאות והתפתחות לגיל הרך, יעשירו את האינטראקציה בין הילד למלווהו, ויחזקו את טיפת החלב כמוקד אורבני וקהילתי מזמין?

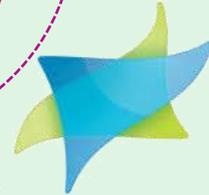

עיצוב תומך בריאות

בצלאל
بتسليل
Bezael

MINISTRY
OF HEALTH
For a healthier life

עיצוב תומך קהילה

בריאות תומכת קהילה

Bernard
van Leer
FOUNDATION

URBAN95
foundation

צוות פרויקט "בין הטיפות":

פרופ' אדר' אלס ורבקל — ראש המחלקה לארכיטקטורה והתוכנית לעיצוב אורבני, מובילת פרויקט, בצלאל
אדר' אדווה מטר — חוקרת ראשית, בצלאל
אדר' ליאור אורגד — מנהלת פרויקט, בצלאל
אדר' ניר כספי, מנהל אגף תכנון והיחידה: מינהל תכנון, פיתוח ובינוי מוסדות רפואה, משרד הבריאות
יוני זכות — מנהל תחום תוכניות בנייה ופרוגרמות, משרד הבריאות
נדב לוריא — פרויקטור לטיפות חלב
דניאלה בן עטר — נציגת קרן ברנרד ון-ליר בישראל
לירון טייץ ברקאי - ממונה על תכניות, קרן ברנרד ון ליר בישראל

ועדת היגוי "בין הטיפות":

גב' דליה שטולץ - מ"מ ראש המינהל, מינהל תכנון, פיתוח ובינוי מוסדות רפואה, משרד הבריאות
ד"ר שרון אלרעי — ראש שירותי בריאות הציבור, משרד הבריאות
ד"ר שושי גולדברג — אחות ראשית ארצית וראשת מינהל הסיעוד, משרד הבריאות
ד"ר אודי קלינר — ממלא מקום ראש שירותי בריאות הציבור, משרד הבריאות
ד"ר רמה זילבר — המחלקה למחקר וחדשנות, מינהל הסיעוד
רווית ברוך — שירותי בריאות הציבור, משרד הבריאות
ליאורה ולינסקי — שירותי בריאות הציבור, משרד הבריאות

שותפים |

גבעת עדה

התחנות |

צילום: צוות "בין הטיפות"

גבעת עדה

התחנות |

צילום: צוות "בין הטיפות"

גבעת עדה

התחנות |

צילום: צוות "בין הטפות"

גבעת עדה

התחנות |

צילום: צוות "בין הטיפות"

גבעת עדה

התחנות |

צילום: צוות "בין הטיפות"

מוסמוס

| התחנות

צילום: צוות "בין הטפות"

מוסמוס

התחנות |

צילום: צוות "בין הטפות"

מוסמוס

התחנות |

צילום: צוות "בין הטפות"

מוסמוס

התחנות |

צילום: צוות "בין הטיפות"

מוסמוס

התחנות |

צילום: צוות "בין הטפות"

מוסמוס

התחנות |

צילום: צוות "בין הטפות"

מוסמוס

התחנות |

צילום: צוות "בין הטיפות"

חיפה

התחנות |

צילום: צוות "בין הטפות"

חיפה

התחנות |

צילום: צוות "בין הטפות"

חיפה

התחנות |

צילום: צוות "בין הטיפות"

חיפה

התחנות |

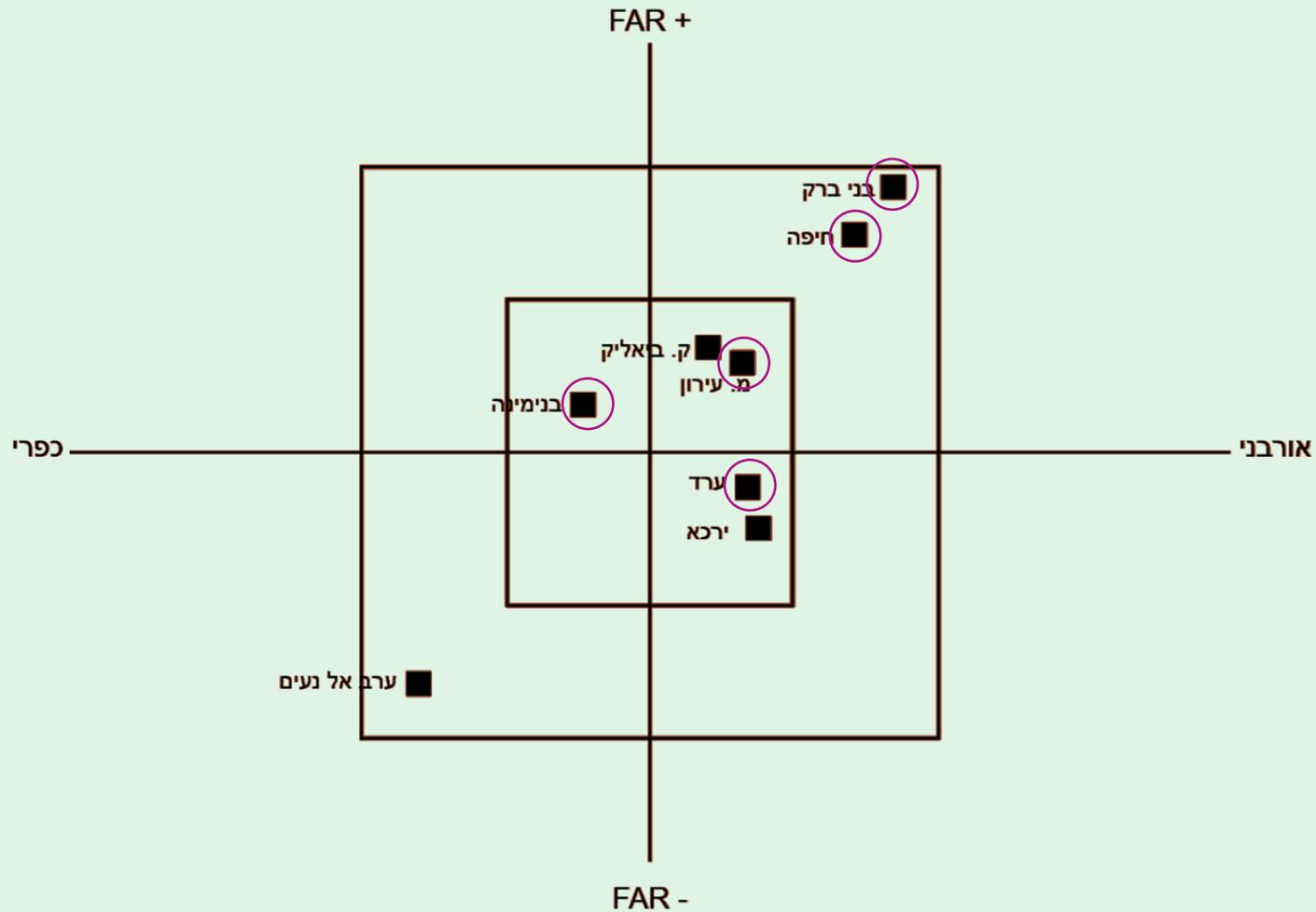
צילום: צוות "בין הטפות"

חיפה

התחנות |

צילום: צוות "בין הטפות"

שני מסלולי התחרות:

מסלול "התאמה" לתכנון ועיצוב מחדש של תחנת "טיפת חלב" קיימת.
מסלול "מאפס" לתכנון ועיצוב של תחנה חדשה.

מסלולים ותחנות |

טיסה בעבודה

מינהל תכנון, פיתוח ובינוי מוסדות רפואה

הצעת פרוגרמה לתחנה לבריאות המשפחה (טיפת חלב)

מס'	שם החדר	מספר יחידות	שטח יח' במ"ר	סה"כ נטו במ"ר	מפתח לחישוב לפי גודל תחנה (לפי מספר חדרי אחות/רופא)	הערות
1	מבואת כניסה	1	6	6	ללא שינוי	
2	המתנה	1	24	24	מפתח לחישוב: 16 מ"ר + 2 מ"ר לכל חדר אחות/רופא יש להראות סידור של לפחות 2 מקומות המתנה לחדר (דלפק/שולחן)	כולל מתקן מים קרים, מסכי טלוויזיה, עמדה לעלוני מידע וכו' כולל עמדת שרות פקידותית (דלפק/שולחן)
3	חדר בדיקה - אחות	2	12	24	מספר חדרים בתאום מול לשכת הבריאות הרלוונטית	הפרדה לשני אזור תפקוד - אזור קבלה ומשרד ואזור בדיקה וטיפולים בתינוק - ראה הרחבה וחצטיידות בעקרונות תכנון לעיל.
4	חדר בדיקה - אחות	1	14	14	מספר חדרים בתאום מול לשכת הבריאות הרלוונטית	ימכופרט בסעיף 3 ובנוסף: ייתכנו כחדרים עם נגישות מיוחדת (לפי תקנות נגישות למוסדות בריאות קיימים). יבמידה והחדרים משמשים לביצוע בדיקת חדות ראייה, נדרש רוחב קיר מינימלי של 3.3 מטר (הבדיקה מבוצעת על גבי מסכי מחשב ובלוחות שתוקפו לפרוץ של 3 מטר)
5	חדר בדיקה - רופאה	1	14	14	מספר חדרים בתאום מול לשכת הבריאות הרלוונטית	* לפחות אחד החדרים יאפשר בדיקת חדות ראיה.
6	ציוד רפואי מתכלה	1	2	2	ללא שינוי	אפשרי בנישה שניתנת לעילה.
7	אחסון תרכיבי חיסונים	1	2	2	ללא שינוי	* עבור מקרר יעודי מרכזי. בנוסף יהיה מקרר קטן יעודי בכל חדר, לפעילות היומית - כל זה בכפוף לשיטת העבודה וההונגה בתחנה.
8	חדר הנקה (כולל חדרכה)	1	5	5	לפי גודל תחנה: 1 - 4 חדרים - עמדה אחת, נגישה, שטח 5 מ"ר לפחות. 2 - 5 חדרים - 2 עמדות, אחת מהן נגישה, שטח כולל 8 מ"ר לפחות. 3 - עמדות, אחת מהן נגישה, שטח כולל 12 מ"ר לפחות	כורסת הנקה/שאיבה, אם יש מספר עמדות מומלץ בתאים פרטיים. ישמש גם לביצוע הדרכה. נדרש מדף למשאבות, כיור, עמדת החתלה

עמוד 3

הנחיות תכנון לתחנות לבריאות המשפחה (טיפת חלב) ספטמבר 2019

טיסה בעבודה

מינהל תכנון, פיתוח ובינוי מוסדות רפואה

מס'	שם החדר	מספר יחידות	שטח יח' במ"ר	סה"כ נטו במ"ר	מפתח לחישוב לפי גודל תחנה (לפי מספר חדרי אחות/רופא)	הערות
9	אולם רב תכליתי	1	40	40	* בתחנה של עד 4 חדרים ניתן לצמצם, אך לא פחות מ 36 מ"ר	יכלול אביזרי אחסון לציווד להפעלת קבוצות ומשחקים/צעצועים מומלץ לתכנן מקום להעמדת מכשיר שקילה (לנשים), שיאפשר שמירה על פרטיות. אפשר בחלל אחר, בתאום עם המשתמש. גישי - 2 מ"ר, נגיש (מעורב לשני המינים) - 3 מ"ר.
10	שירותי קהל	2	2,3	5	לפי ה.ל.ת.	
11	פינת החתלה	1	3	3	ללא שינוי	נגישה
12	מוחסן וארכיב	1	6	6	ניתן להגדיל בהתאם לגודל התחנה ועד ל 10 מ"ר.	
13	מטבחון צוות	1	8	8	ניתן להגדיל בהתאם לגודל התחנה ועד ל 12 מ"ר.	במידת האפשר, תבדק הגדלת השטח
14	שרותי צוות	1	2, 3	5	לפי ה.ל.ת.	2 תאי שרותים.
15	ניקוי צעצועים	1	2	2	ללא שינוי	אפשרי בנישה יעודית או בתוך חדר הנקה באזור מופד. נדרש מכונת כביסה או מדיח וחיבור לביוב ומים.
16	כלי ניקוי (לעובדי נקיון)	1	3	3	ללא שינוי	
	סה"כ שטח נטו - תחנה של 4 חדרי בדיקה			163		

עמוד 4

הנחיות תכנון לתחנות לבריאות המשפחה (טיפת חלב) ספטמבר 2019

"בין הטפות" | טיפות חלב בישראל מגובה 95 ס"מ

פרוגרמה פיזית ומרחבית

מקרא:

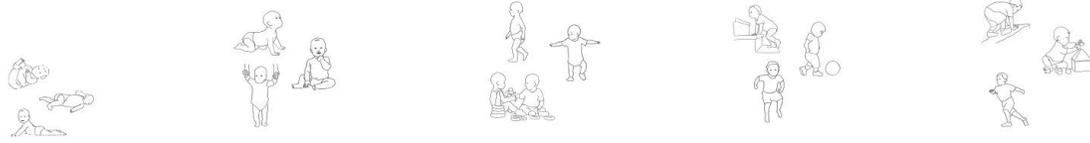
פרוגרמת משרד הבריאות
פרוגרמה ט"ס עקרונות
URBAN 95

מקום / פעולה	יישום / דוגמה / הערות	מידות (מימנים)	עקרון מרכזי	פרוגרמה / פעולה	יישום / דוגמה / הערות	מידות (מימנים)	עקרון מרכזי
מרחב שמעודד מפגש	מלווה - ילד עדי - ילד מלווה - מלווה		מרחב נגיש	מבואת בנייה אולם רב תכליתי חלל המתנה רב-ניילאי	6 מ"ר 36 מ"ר 24 מ"ר	מרחב נגיש	חניית עצלות סמוך לבנייה מקום להעמדת עצלות בפנים ניגשות לבעלי מוגבלויות ניגשות לעגלות ילדים שירותים מוגנשים לציל הרך ניגשות וחניה לאופניים שטחי משחק מכלילים
מרחב שמעודד טיפול	מספיק - ילד טיטור - מלווה מלווה - ילד		מרחב ביטחוני	מרחב איילה מרחב הדרכה למשפחות מרחב יצירה מרחב משחק ומפגש לפעוטות ולמלווים מרחב מנוחה והמתנה מיצוב החדה כמקוד קריולו עירוב וריבוד שימושים	12 מ"ר x 24 מ"ר 14 מ"ר 14 מ"ר 5 מ"ר 3 מ"ר 2 מ"ר 2 מ"ר 6 מ"ר	מרחב ביטחוני	ניגשות לתחבורה ציבורית ולתנועת ניגשות של מרחבים ורחובות ידידותיים למשפחות
מרחב שמעודד התפתחות	התפתחות מידת-מוטורית התפתחות קוגניטיבית התפתחות תחושת ושמע התפתחות רגשית התפתחות חברתית		מרחב נוח	חדר בדיקה אחות (200) חדר בדיקה אחות (200)	12 מ"ר x 24 מ"ר 14 מ"ר	מרחב נוח	עמידה בתקני בטיחות כלליים מניעת זיהומים ממ"ם (מרחב מוגן מסודר) מסלול פיני חלום ניקוי צעצועים כדי ניקוי (לצוות וניקיון) מרחב בטוח רב-ניילאי
מרחב שמעודד משחק	אמנוי פיזי חופשי תנועה מינוע וריבוד ציוד משחקי תבונה ודמיון		מרחב נוח	חדר בדיקה רופאה התאמה לצרכי המלווה חדר הנקה והדרכה פינת החלמה ציוד רפואי מתכלה אחסון תרכיבי חיסונים מחסן ארכיב	3 מ"ר 2 מ"ר 2 מ"ר 6 מ"ר	מרחב נוח	מרחב נוח אקוסטיקה נוחה איכות אוויר בסביבת החתונה התאמה לצרכי מלווה נוחות הנקה במרחב הציבורי זמינות מימ ומזון שירותים (קמל) שירותים (צוות) מטבחון (צוות)
	אמנוי פיזי חופשי תנועה מינוע וריבוד ציוד משחקי תבונה ודמיון		מרחב נוח	דפנות ייחודיות חשיפה לטבע עירוני חומרות מנוחה עידוד חקירה ומשחק במגוון צורות - בדגש על מגוון התפתחותי חשיפה ממותנת לנירונים עידוד משחק רב-ניילאי חומרות מנוחה עידוד חקירה ומשחק במגוון צורות - בדגש על מגוון התפתחותי אחסון צעצועים בחוץ עידוד מפגש בין ילדים בניילאים שונים	5 מ"ר 3 מ"ר 1 מ"ר 5 מ"ר 8 מ"ר	מרחב נוח	תאורה נוחה טבעית, מלאכותית עקיפה, חמה, רכה ולא בוקקת צניעות / כשרות/ממלואים/הטיפוסים... ריהוט מותאם למלווים, שדה ראייה פתוח להשגחה חופית הנקה בטוחה ואינטימית במרחב ציבורי (רזאה ואינה טיאת) מתקני מים לשתייה אפשרויות לרכישת מזון צד ועצי רחוב, מחסה ומנוחה לאורך הדרך

"בין הטפות" | טיפות חלב בישראל מגובה 95 ס"מ

פרוגרמת פעילות

פעילות חינוכית ליל הרך וליל בוגר

חינוך והדרכה לעידוד התפתחות

pregnancy 0-6 months 6-12 months 1-1.5 years 1.5-2.5 years 2.5-4 years 4-6 years

- things to reach out to, look, hold on to
- various objects of texture and visually stimulating
- space for close bonding with caregiver

- encouraging crawling, rolling & standing skills
- play equipment at infant's height
- objects of different textures, colors, sounds
- more independent play (more remote supervision)
- natural materials preferable

- play with "open-ended" objects
- play with objects that can produce sound and music
- maximum interference, maximum possibilities for experimental play
- independent play (remote supervision)

- play equipment for train motor skills
- open-ended play of loose parts to encourage creativity
- social skills of play around others
- ground material absorbing impact of fall

- mental and physical challenging play
- general play
- "transformable" play spaces - for different meanings and scenarios
- range of surfaces for climb, move-over through, practice risk management and solving skills
- various scales of spaces - small to large

מרחב שמעודד התפתחות

התפתחות פיזית-מוטורית
התפתחות קוגניטיבית
התפתחות קומוניקטיבית
התפתחות רגשית
התפתחות חברתית

מרחב שמעודד משחק

מרחב חינוכי
התפתחות קוגניטיבית
התפתחות קומוניקטיבית
התפתחות רגשית

pregnancy 0-6 months 6-12 months 1-1.5 years 1.5-2.5 years 2.5-4 years 4-6 years

היסטוריה

יישום ותמיכה טרום לידה
הדרכה ותמיכה חוקק
התמיכה ושירותים לחופשת לידה

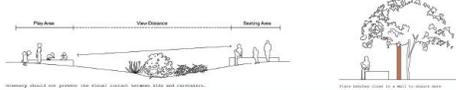
יישום ותמיכה בתכנון משפחה

מתן שירותי הדרכה, בריאות ויישום לנלווים ולילדים

מרחב שמעודד טיפול

טיפול - ילד
טיפול - חלום
טיפול - חלום

pregnancy 0-6 months 6-12 months 1-1.5 years 1.5-2.5 years 2.5-4 years 4-6 years

שדות תצפית במרחב צעירי

שדה תצפית חזק לילד

יישום ותמיכה לביטחון ילדים, שירותי רוחה למשפחה

היגוי, תבואה ראיה נגישה למי שישו נקיים

מרחב נוח

התפתחות קוגניטיבית
התפתחות קומוניקטיבית
התפתחות רגשית

מרחב בטיחותי

מרחב נגיש

מרחב שמעודד מפגש

חלום - ילד
חלום - ילד
חלום - חלום

פרוגרמה

"בין הטיפות" – טיפות חלב בישראל מגובה 95 ס"מ

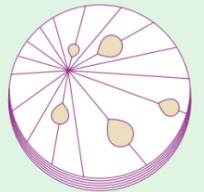
מידות מינימום לבנייה חדשה. לבנייה בהתאמה / שיפוץ יש לשאוף למידות האלה בקירוב

יישום / דוגמה / הערות

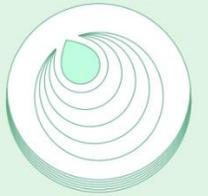
פרוגרמה / פעולה

עקרון תכנוני

6 מ"ר	מבואת כניסה
36 מ"ר	אולם רב תכליתי
24 מ"ר	חלל המתנה רב-גילאי
	מתקן מים לשתייה, מסכים, עלוני מידע, דלפק שירות, ריהוט מותאם לישיבה רב-גילאית ולמלווים
	ריהוט מותאם לישיבה רב-גילאית
	מחיצה נעימה, ריהוט הסבה
	מרחב אכילה
	מרחב הדרכה למשפחות
	מרחב יצירה
	מרחב משחק ומפגש לפעוטות ולמלוויהם
	מרחב מנוחה והמתנה
	מיצוב התחנה כמוקד קהילתי
	עירוב וריבוד שימושים
	תשתיות חברתיות וקהילתיות
	אפשרות לפונקציות ציבוריות ומסחריות בסמיכות לתחנה, ניצול טופוגרפיה

מרחב מעודד מפגש

מרחב מעודד טיפול

12*2 מ"ר = 24 מ"ר	הפרדה לשני אזור תפקוד: אזור קבלה ומשרד ואזור בדיקה וטיפולים בתינוק - ראו הרחבה במסמך פרוגרמת משרד הבריאות	חדר בדיקה אח/ות (סוג #1)
14 מ"ר		חדר בדיקה אח/ות (סוג #2)
14 מ"ר	כמו בסעיף הקודם, יש לראות הרחבה במסמך פרוגרמת משרד הבריאות	חדר בדיקה רופא/ה
5 מ"ר	כורסת הנקה, מדף משאבות, כיור	חדר הנקה והדרכה
3 מ"ר	עמדת החתלה + כיור	פינת החתלה
2 מ"ר		ציוד רפואי מתכלה
2 מ"ר	מקרר ייעודי מרכזי	אחסון תרכיבי חיסונים
6 מ"ר		מחסן וארכיב
	הפעלת טיפות חלב ושירותים במסגרת בתי החולים בעיר מקום ישיבה, מקום לציוד של המלווה בזמן הטיפול וכו'	מוקדי טיפת חלב בבתי החולים בעיר התאמה לצרכי המלווה

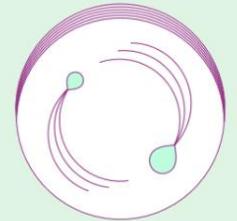

מרחב מעודד התפתחות

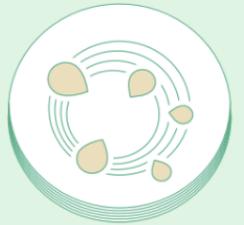
דפנות ייחודיות	דפנות חיות, פעילות
חשיפה לטבע עירוני	צמחיה, בעלי חיים
חומריות מגוונת	
עידוד חקירה ומשחק במגוון צורות -	מיומנות תנועתית, מוטורית (עדינה), חושית, קשר עין-יד וקואורדינציה, שפה
בדגש על מגוון התפתחותי	ותקשורת, סימבולית (משחקי דמיון)
חשיפה ממותנת לגירויים	מידתיות בחשיפה לגירויים ובהסחות דעת בין חוץ לפנים

אלמנטי משחק טבעיים, "מלכלכים", חלקים חופשיים, מגוון טקסטורות, ירוק	עידוד משחק רב-גילאי
מיומנות תנועתית, מוטורית (עדינה), חושית, קשר עין-יד וקואורדינציה, שפה	חומריות מגוונות
ותקשורת, סימבולית (משחקי דמיון)	עידוד חקירה ומשחק במגוון צורות -
מחסן צעצועים נייד - יביל	בדגש על מגוון התפתחותי
שטחי משחק משותפים בצפיפות גבוהה	אחסון צעצועים בחוץ
	עידוד מפגש בין ילדים בגילאים שונים

מרחב מעודד משחק

מרחב נגיש

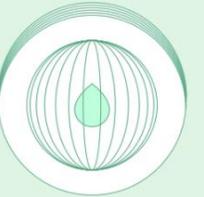
חניית עגלות בסמוך לכניסה
מקום להעמדת עגלות בפנים
נגישות לבעלי מוגבלויות
נגישות לעגלות וילדים
נגישות לתחבורה ציבורית ולתחנות
שירותים מונגשים לגיל הרך
נגישות וחניה לאופניים
שטחי משחק מכלילים
נגישות של מרחבים ורחובות
דידוטיים למשפחות

בסמוך /בתוך חללי המתנה, בדיקה והנקה
לפי תקנות חוק התכנון והבנייה

תכנון וכלים סניטריים המותאמים לגיל הרך

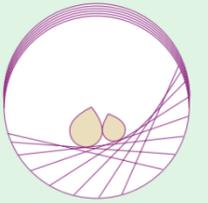
שטחי משחק לילדים ומלווים בעלי צרכים מגוונים

קישור להליכה בטוחה, קיצור מרחקי הליכה, רכיבה או תשתית תחבורתית.
רמפות, משטחים מישוריים וגבהים נגישים לתנועה לילדים ולמלווים

מרחב בטיחותי

עמידה בתקני בטיחות כלליים	לפי תקנות חוק התכנון והבנייה
מניעת זיהומים	כיורים לשטיפת ידיים, ריהוט וציוד שניתנים לניקוי ולחיסוי, עמידה בעקרונות למניעת זיהומים במבני בריאות
ממ"מ (מרחב מוגן מוסדי)	יכול להיות אחד מחדרי הבדיקה
מסלול פינוי חולים	צריך לאפשר תנועה חופשית לפינוי חולה בשכיבה בליווי מלווה
ניקוי צעצועים	ציוד ופתרון שטיפה ריכוזי
כלי ניקוי (לצוות ניקיון)	2 מ"ר
מרחב בטוח רב-גילאי	3 מ"ר
בטיחות מפני סכנות ומפגעים בדרך לתחנה וממנה	התייחסות לצרכי בטיחות של מגוון גילאים בקרה על מהירות תנועה, מדרכות ומשטחי דריכה מטופלים היטב, מינימום חציות, מינימום המתנה במעברי חציה, תאורה טובה וכו'

מרחב נוח

טבעית, מלאכותית עקיפה, חמה, רכה ולא בוהקת	תאורה נוחה
	אקוסטיקה נוחה
	איכות אוויר בסביבת התחנה
$2*1 \text{ מ"ר} + 3*1 \text{ מ"ר} = 5 \text{ מ"ר}$	שירותים (קהל)
$2*1 \text{ מ"ר} + 3*1 \text{ מ"ר} = 5 \text{ מ"ר}$	שירותים (צוות)
8 מ"ר	מטבחון (צוות)
צניעות / כשרות / המלווהים הטיפוסים וכו'	התאמה לאוכלוסיית היעד – בדגש על הצרכים הקהילתיים
ריהוט מותאם למלווים, שדה ראייה פתוח להשגחה	התאמה לצרכי המלווה
חווית הנקה בטוחה ואינטימית במרחב הציבורי (רואה ואינה נראית)	נוחות הנקה במרחב הציבורי
מתקני מים לשתייה, אפשרויות לרכישת מזון בריא	זמינות מים ומזון
צל ועצי רחוב, מחסה ומנוחה לאורך הדרך	הגעה נוחה בהליכה לתחנה וממנה

<https://drops.bezalel.ac.il/> עכשיו | שיפוט והכרזת זוכים לאתר התחרות
יוני-אוגוסט 2021 | שולחנות עגולים: צוות היגוי, מוזמני כבוד, סדנה
ספטמבר-דצמבר 2021 | טיוטת מסמך הנחיות ויזואלי
ינואר 2022 | השקת המסמך

בקרוּב |

תודה!